

ارزیابی تاثیر طراحی بر روند بهبود بیماران بیمارستان روانی نمونه موردی (بیمارستان شفا شهرستان رشت)

امین آصف زاد^{۱*}، سید یاسر موسوی^{۲**}

۱- گروه معماری، واحد رامسر، دانشگاه آزاد اسلامی، رامسر، ایران. aminasefzadeh@yahoo.com

۲- گروه معماری، واحد رامسر، دانشگاه آزاد اسلامی، رامسر، ایران. seyedyasermousavi59@gmail.com

چکیده

بهداشت جهانی تخمین میزند که بیش از ۴۵۰ میلیون نفر در سراسر جهان از اختلالات روانی رنج می برند که تا سال ۲۰۳۰ افسردگی اصلی ترین دلیل در ایجاد ناتوانی خواهد بود حتی بالاتر از مشکلات قلبی و دیابت، این میان به صورت جدی و تخصصی بر تاثیر فضایی که بیمار در آن بستری می گردد توجه نشده است، اهداف: تاثیرگذاری معماری بر کاهش مدت زمان بستری بیماران روانی و در بیمارستان انجام گرفت است. برای رسیدن به این هدف چهار شاخص تاثیرگذار بر روند درمان بیماران روانی شناسایی شد که عبارت اند از استرس، ترس (اضطراب)، هیجان انگیزی و تاب آوری با در نظر گرفتن این شاخصه ها پرسشنامه ای برای توزیع میان پرسنل بیمارستان روانی طراحی شده. روش تحقیق: این پرسشنامه به صورت تصادفی مابین ۳۰ نفر از پرستاران بیمارستان شفا در شهرستان رشت پخش شد. برای بررسی فرضیه های پژوهش و نتیجه گیری از روش های آماری و آزمون های متفاوت با استفاده از نرم افزار *SPSS22*، به نحوی که ذکر می شود استفاده گردید: از آزمون کلموگروف-اسمرینوف جهت نرمال بودن داده ها و برای بررسی فرضیه های پژوهش از آزمون تی تک نمونه استفاده گردید. یافته ها: یافته های بدست آمده نشان از تاثیرگذار بودن شاخصه های شناسایی شده بر روند درمان و همچنین کاهش مدت زمان بستری برای باز پس گیری سلامتی میان بیماران بوده است. خلاصه نتایج: مدیریت و کنترل صحیح این عوامل تاثیرگذار در طراحی فضای بیمارستان تاثیر بسزایی بر کاهش مدت زمان بستری بیماران خواهد گذاشت، برای رسیدن به این هدف می بایست طراحی معماری صورت گرفته در این فضا متناسب با شاخصه های بکارگرفته شده در پرسشنامه و مولفه های تاثیر گذار در آنان صورت گیرد.

واژه های کلیدی: طراحی معماری، بیمارستان روانی، بهبود بیماران، تاثیر طراحی

۱. مقدمه

بر مبنای تعریف سازمان بهداشت جهانی، سلامتی یک مساله چند بعدی است و علاوه بر بعد جسمی دارای ابعاد روحی روانی و اجتماعی است (۱). سلامت روانی عمومی در واقع تعادل بین جنبه های مختلف زندگی جسمانی، اجتماعی، روحی و هیجانی است. نحوه ی که ما محیط پیرامون را اداره میکنیم و برای زندگی خود تصمیم میگیریم از اهمیت خاص برخوردار می باشد، بنابراین مشخص می شود که سلامت روانی بخش جدایی ناپذیری از سلامت جسمانی ما می باشد (۱). سلامت روانی حالت عملکرد موفقیت آمیز کنش روانی است که حاصل آن فعالیت های ثمربخش، روابط رضایت بخش با دیگران، توانایی سازگاری با تحولات و کنار آمدن با ناملازمات است (۲).

در میان انواع فضاهای معماری هیچ فضایی مانند مراکز درمانی در محل تلاقی دو مقوله ی علم پزشکی و هنر قرار نمی گیرد. پیشرفت های چشم گیر دانش پزشکی در طول قرن ها و افزایش و شیوع بیماری ها باعث شده که توجه و اهمیت